

סיכומי הדף - הידומי

רבי יחזקאל בן קרחא אומר: כל הלומד תורה ואינו חוזר עליה - רומח לאדם שחורע ואינו קוצר. פנחס צ"ט

מסכת שבת סו - עב

דף סו

במה מותר לקיטע לצאת, ועם מה מותר להיכנס לעזרה?

בקב: לר"מ מותר [מנעל], לר"י אסור [לא תכשיט], [ומח' גם לחליצה] (ויש שגרסו הפוך, וחזרו בהם)

בסמוכות של קיטע שיש לו שוקיים: מותר, [תכשיט שלו], ומותר להיכנס איתם לעזרה, [אינו סומך עליהם את רגליו]

בסומכות וכסא של קיטע שאין לו שוקיים: אסור [א"צ לו \ דלמא נפיל], ואסור להיכנס איתם לעזרה, ואשה חולצת בהם, [שם מנעל, סומך עליהם את רגליו].

מה מקבל תומאה ומה לא?

קב: דווקא אם יש לו בית קיבול, [דאל"ה הרי הוא פשוטי כלי עץ]

לרבא אפי' תומאת מדרס, [בנסך עליו], [כמו עגלת קטן], **לאביי** רק תומאת מת, [לא נסמך כל גופו], [כמו מקל של זקנים]

כסא וכל סוגי הסמוכות: תמאין מדרס, [נשען עליהם כל גופו],

האם לסנדל של סיידין יש תורת מנעל, ולמאי נ"מ?

לפי הו"א: תלוי במחלוקת ר"מ ור"י בקב,

לפי רב יוסף: תלוי במחלוקת ר"ע ורבינ' האם כוורת של קש טמאה [ע"י רש"י]

ונ"מ לחליצה, ולצאת בה בשבת, **אבל** היא טמאה מדרס לכו"ע, [הסייד מטייל איתה עד מגיע לביתו].

דוגמת חמור של הלצינים \ קביים גבוהים לטיט \ מסכה לקנים, לא מקבל תומאה [לא כלי תשמיש ולא תכשיט]

הבנים יוצאין: י"א בקשרי פואה \ וי"א ברצועת נעל ימין שנקשרים להם בשמאלם להוריד געגועים, [כתפילין, וסכנה להפוך], **ולר"ש:** כל אדם יוצא בפעמונים של זהב לנוי [כן דרך בני מלכים, וכל ישראל כמותם], ואם הוא אריג לכו"ע כל אדם מותר לצאת בהם.

קשרי פואה: ג' קשרים - מעמיד החולי, ה' - מרפא, ז' - מועיל אפי' לכפשים, וכו"ז בתנאי, שלא ראה השמש ולא הירח ולא גשם, ולא שמע קול ברזל, ולא קול תרנגולת, ולא קול פסיעות, [דבר שכמעט לא שייך!]

דברים של רפואה שמותר לעשות בשבת.

להניח כוס שיש בו הבל חם על הטבור כדי לסדור,

לסוך בכפות ידיו ורגליו שמן ומלח, [כדרך שעושים לשיכורים להפיג יינם, ויש עוד עצה]

לחנוק ב"א שנפרקה אחת מחולייתיו ונפלת בגרונו,

לכרוך תינוק הנוול בגדים בחזקה כדי ליישב פרקי אבריו,

בענין לחשים וקשרים וכדומה.

לחש: עם שם האם (של החולה), וכופלים אותם 41 פעמים (אם לא שרשום כמה לכפול)

קשרים: נקשרים בשמאל,

אבן תקומה ואף במשקל ששקלו כנדה **ונמצא** מכוון, [וספק במשקל דמשקל], יוצאים בה

בשבת, אפי' לאשה שלא מעוברת, כדי שאם תתעבר לא תפיל.

רפואות סגוליות.

לחום שאוחזו אותו בכל יום - יקח וזו צרוף והדש וילך למקום שריפת המים שמהן עושים מלח, ויקח מלח ויצייירו תחת גרונו עם חוט של שער, **ואם לא** יעמוד בפרשת דרכים ויקח נמלה גדולה, הטוענת דבר מה וישימה בכעין קנה של נחשת, ויסתום בהרבה סוגי סתימות את פיו, וינענעה וישאנה, ויאמר לה משאך ומשאי עליך, **ואם לא** יקח כלי חרס קטן חדש, וילך לנהר ויאמר לו, הלוני מים לאורח יומי, ויקיפנו סביבות ראשו ז"פ, וישליך לאחוריו, ויאמר

לנהר קח אם המים בחזרה כי האורח היומי הלך, **לחום שבא כל ג' ימים:** לייתי שבעה סילוי משבעה דיקלי, ושבעה ציבי משבעה כשורי ושבעה סיכי משבעה גשורי, ושבעה קטימי משבעה תנורי, ושבעה עפרי משבעה סנרי, ושבעה כופרי משבעה ארבי, ושבעה בוני כמוני, ושבעה ביני מדיקנא דכלבא סבא, ולצייירנהו בחללא דבי צוארא בנידא ברקא.

דף סו

לאשתא צמירתא - שיקח סכין ברזל, וילך אל סנה ויקשור אותו בחוט שער, ביום א' יסדק בסנה, "וירא מלאך ה' אליו וגו' ויאמר משה וגו', וכן יעשה למחרת ויאמר: וירא ה' כי סר לראות. ויאמר משה אסרה נא ואראה. **ולמחר יאמר:** ויאמר אל תקרב הלום.

וכשיפסק החולי - ישפיל הסנה ויחתוך אותו, ויאמר: הסנה הסנה!! הקב"ה השרה את שכינתו עליך בגלל שאתה משפיל את עצמך, וכמו שהאש לא שלטה בחנניה מישאל ועזריה, כן לא תשלוט בי.

לשחיין יאמר: "בו בוייה מס מסייא כס כסייה, שרלאי ואמרלאי, אלין מלאכי דאישתלחו מארעא דסדום"

לשחיין כואב: "בוך בויך בזויך מסמסיך, כמון כמיך, עיניך בויך עיניך בויך, אתריך בך, זרעיך כקלוט וכפרדה דלא פרה ולא רביא, כך לא תפרה ולא תרבה בגופיה דפלוני בר פלוני".

לאבעבועות יאמר: "חרב שלופה וקלע נטושה. לא שמיה יוכב חולין מכאובין"

לשד יאמר: הוית דפקיק דפקיק הוית, ליטא תבור ומשומת, בר טיט בר טמא בר טינא, כשמגו מריגו ואיסטמאי".

לשד בית הכסא יאמר: "אקרפי דארי ואאסי דגורייתא אשכחתון לשידאי בר שיריקא פנדא, במישרא דכרתי חבטיה, בלועא דחמרא חטרתייה"

לצאת בשבת עם סגולות רפואיות.

לר"מ מותר לצאת בשבת עם ביצת החרגול (לאוזן), ובשן שועל חי (להתעורר), ושל שועל מת (להירדם), ובמסמר מן הצלוב (למכה נפוחה), **ולחכמים** אסור גם בחזל [משום דרכי האמורי]

באיזה דברים אין בו משום דרכי האמורי?

להניח עצם על קדקדו, ולומר "חד חד נחית בלע, בלע נחית חד חד", (למי שנחנק בעצם), **ואם** זה עצם של דג יאמר: "ננעצתא כמחט, ננעלתא כתריס, שייא שייא",

נותנין קיסם של תות ושברי זכוכית (ולחכמים אסור משום סכנה), בקדירה שתתבשל מהר, **וכן** נותנין בול של מלח לתוך הנה שתאיר טוב, [טבעי], **וכן** טיט וחרסית תחת הנה שתדלוק להט [טבעי]

וכן כל דבר שיש בו משום רפואה, (ולכן ממותר לסרוק בצבע אילן שמשיר פירותיו, או תלתות אשכל על הדקל המשיר פירותיו, [כדי שיראו שיבקשו רחמים])

באיזה דברים יש בו משום דרכי האמורי?

לומר התמזל מזלי ולא יהיה עיף לא ביום ולא בלילה, (ולר"י הוא ע"ז).

להחליף שמו בשל אשתו ושל אשתו בשמו, בלילה, משום נחוש.

לומר: התחזק חביותי (ולר"י הוא ע"ז).

לקרות לעורב ע"י שיאמר 'צרח', ונקבתו 'שרקי', והחזירי לי וניבך לטובה.

לומר: שחטו תרנגול זה שקרא מאו חר \ כמו עורב, ותרנגולת שקראה כתרנגול

אשתה ואותיר ב"פ, כדי שיהיה ברכה ביון

המבקעת ביצים בכותל בפני האפרוחים, (וי"א שלאחר שיצאו האפרוחים, תולה את הקליפות בכותל לפניהם, [ניחוש שלא ימותו]), **והמגיס** בפני אפרוחים, **הרוקדת** והמונה 71 אפרוחין [ניחוש שלא ימותו], הרוקדת כשעושה כותח, והשותקת כשמבשלת עדשים, והצוחת כשמבשלת גריסין, המשתנת בפני קדירתה שתתבשל מהרה.

יש איסור בל תשחית לכסות שמן הדולק, ולגלות נפט הדולק, כי בזה נגמרים מהר. כשמוזגין כוס אומר 'חמרא והיי לרבנן', לברכה.

דף טו

פרק כלל גדול

סיכום המשנה:

א כל שמי שהכיר השבת ולבסוף שכח עיקר שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה, חייב חטאת אחת, [ואת שבתתי תשמרו שמירה אחת לשבתות הרבה] **ולחכמים ורב ושמואל:** ה"ה לגר שנתגיר בין הגויים, או תינוק שנשבה לבין העכו"ם, **ולמונבז ריו"ח ור"ל:** אינו חייב כלום, [אומר מותר - אנוס הוא \ תורה אחת וגו' **בשגגה**, והנפש וגו' **ביד רמה**, הוקש שוגג למזיד שצריך ידיעה בהתחלה, (ורבנן דורשים פסוק זה: ללמוד שאינו חייב חטאת אלא במקום שיש כרת)] **ב** הוידע עיקר שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - חייב על כל שבת ושבת. [ושמרו בני ישראל את השבת - שמירה אחת לכל שבת ושבת \ מידיעת שבת הוא פורש \ חזא שגגה] **ג** הוידע שהוא שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - חייב על כל אב מלאכה ומלאכה [מידיעת מלאכה הוא פורש \ הרבה שגגות], **ד** העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת - אינו חייב אלא חטאת אחת.

מתי אומרים "זה כלל גדול"?

י"א כשיש אבות ותולדות, (שבת, ושביעית)

וי"א משום שהעונש גדול (שבת ביחס לשביעית, ושביעית ביחס מעשר, ומעשר ביחס לפאה),

דף טז

מה נקרא שוגג?

לפי מובנו: אפי' ששגג בקרבן. (דלדידיה הרי מיירי שהוא יודע מהלאו, דהוקש שוגג למזיד)

לפי רבנן: לריו"ח: ששגג בכרת, (אע"פ שהזיד בלאו).

לרבי לקיש: עד שישגוג בלאו וכת. [אשר לא תעשינה ואשם, (וריו"ח דורש מזה שמי שאינו שב מידיעתו, שאינו מביא קרבן)]

ובשבועת ביטוי (שאין כרת), מתחייב בקרבן כששגג בלאו שבה. (ול"א שקרבן במקום כרת קיימי, וסגי שישגג בקרבן לריו"ח), ולמונבז מספיק שישגג בקרבן.

וכן לגבי החומש' דאוכל **תרומה** בשוגג: **לאביי** אליבא דריו"ח: בעינן שישגוג בלאו שבה, **לרבא** אליבא דריו"ח סגי שישגג בחיוב מיתה [הוא במקום כרת], (ולמונבז סגי שישגג בחומש, ריטב"א)

איך משכח'ל שהזיד בשבת ושגג בכל המלאכות כולם?

לריו"ח: שחשב שיש רק לאו במלאכות,

לר"ל: שידע רק איסור תחומים אליבא דר"ע (שזה מה"ת)

מי שהיה מהלך במדבר, ואינו יודע אימתי שבת, כיצד יעשה?

לר"ה: מונה ששה ימים ומשמר שבת [כבריייתו של עולם]

לחייא בר רב: משמר שבת ומונה ששה. [כאדם הראשון], (ואיתותב)

ואיך הנ"ל יתרגס?

כל יום ויום עושה לו פרנסתו, [יקוח נפש] והיום שמשמר עושה קידוש והבדלה, ואם יודע לפי כמה יצא מביתו, יכול לעשות מלאכה כמה דבעי ביום השמיני כי ודאי לא יצא בשבת (אבל ביום הט' לא כי יתכן ויצא בע"ש עם השירא),

דף ע

מהיכן לומדים חילוק מלאכות שנעשו בהעלם אחת?

מחלליה מות יומת (בממון) - התורה רבתה מיתות הרבה על חילול אחד,

לא תבערו אש בכל משבתיכם, הבערה לחלק יצאה, לומר שהחייבים על מלאכה, (ולר"י יצאה לומר שהיא בלאו),

ועשה מאחת מהנה - אחת שהיא הנה - (זדון שבת ושגגת מלאכות) הנה שהיא אחת - (שגגת זדון מלאכות). (מאחת: שם משמעון. הנה - אבות, מהנה - תולדות).

העלם שבת ומלאכות בידו מהו?

לר"נ ולרבינא: חייב אחת.

לרב אשי: תלוי: אי פורש משום שבת - חייב אחת, ואי פורש משום מלאכה - חייב על כל אחת ואחת.

דף עא

מתי משכח'ל שדבר המתכפר בקרבן גורר עוד חיוב חטאת, ועד מתי?

לאביי: אמרי' גם גרירה דגרירה,

לרבא: בהתחלה לא סבר דין גרירה כלל, ולבסוף הודה לדין גרירה, אבל גרירה דגרירה לא ס"ל,

א [וכגון: (א) קצר וטחן כגרוגרת **בשגגת שבת וזדון מלאכות**, (ב) וחזר וקצר וטחן כגרוגרת **בזדון שבת ושגגת מלאכות**,

אם נודע לו על קצירה וטחינה, הא', וחזר ונודע לו על קצירה ועל טחינה הב':

ולרב אסי: אין קצירה והטחינה גוררות כלום, [חשיב ב' העלמות], (ור"ז הסתפק בה)

לאביי ורבא: קצירה גוררת קצירה, וטחינה גוררת טחינה, [כי שניהם נעשו בהעלם אחד],

ואם נודע לו על קצירה הב', ואח"כ על הקצירה הא',

לרב אסי: אין הקצירה גוררת קצירה [נחשב ב' העלמות] (ור"ז הסתפק בזה)

לרבא: קצירה גוררת קצירה [העלם א'] **וטחינה שעמה**, [גרירה אחת], **לאביי:** גם טחינה הא' נגרת עם הטחינה הב' [גרירה דגרירה]

ב [וכן אכן ב' זיתי חלב בהעלם אחד, ונודע לו על אחת מהן, וחזר ואכל כזית בהעלמו של שני, **לאביי ורבא:** (מסק'), אפי' הביא קרבנן על הראשון או על השני נתכפרו כולם, [מדין גרירה]

ג [וכן אם קצר וטחן חצי גרוגרת בשגגת שבת וזדון מלאכות, וחזר וקצר וטחן חצי גרוגרת בזדון שבת ושגגת מלאכות,

לרב אסי: אין מצטרפות, [חלוקים לחטאות, כי הם נחשבים ב' העלמות]

לאביי ורבא: מצטרפות [אינם חלוקים לחטאות, כי הם נחשבים העלם אחד]

מתי רבי יהושע אמר תמחויין מחלקין לחטאות?

י"א דרק לחומרא להחייבו חטאות על כל תמחויין, **אבל** חצאי זיתים בב' תמחויים מצטרפים,

י"א דגם לקולא שב' חצאי זיתים בב' העלמות לא מצטרפים,

האם ידיעה או הפרשת הקרבן, מחלקות או לא? (כשאל ב' כזיתים בהעלם אחד),

לרבי יוחנן: מחלקות וחייב שתיים, [על חטאתו והביא],

לרבי לקיש: אינה מחלקות ואינו חייב אלא אחת. [מחטאתו ונסלח לו].

(לרב אשי נחלקו על ידיעה ועל הפרשה, **וי"א** שהוא ספק באיזה אופן נחלקו)

אבל אם נתכפר בין ידיעת הראשון לידיעת השני: **לכו"ע** חייב שתיים,

אם אכל כזית ומחצה, ונודע לו על כזית, וחזר ואכל כחצי זית אחר בהעלמו של שני: **לכו"ע** לא מצטרפי. [דחצי זית א' נתכפר עם הכזית הא' (אינו חשוב), ולכן אינו מצטרף עם השני]

דף עב

מתי ידיעה מחלקת באשם ודאי? (על שפחה חרופה)

יש מחלוקת ר"ט ור"ע אי בעי ידיעה שעבר העבירה כדשי להביא את האשם ודאי, (נ"מ כשהביא אשם תלוי ושוב נודע לו שחטא אי כבר נתכפר או לא).

ולפי ר"ט דלא בעי ידיעה, לכו"ע אין הידיעה מחלקת,

ולפי ר"ע דבעי ידיעה, לריו"ח הידיעה מחלקת כמו בחטאת (כנ"ל), לר"ל אין הידיעה מחלקת, **אבל** אם הפריש קרבן בין ביאה לביאה בשפחה חרופה, לכו"ע ההפרשה מחלקת.

מתי מתעסק פטור ומתי חייב?

נתכווין להגביה סכין וחתך את המחומר: **לכו"ע** פטור,

נתכווין לחתוך את התלוש וחתך את המחומר:

לרבא: פטור [לא נתכווין לחתיכה דאיסורא].

לאביי: חייב, [מיכווין לחתיכה בעלמא].

כסבור לאכול שומן (וכ"ש כססבר שהוא רוק) ונמצא חלב, לכו"ע חייב [נהנה]

באיזה עבירה אפי' שעשה ב' מלאכות בהעלם חייב רק אחת? (ולא כמו בשבת)

בע"ז שאפי' זיבה וקיסר וניסך בהעלמה אחת - אינו חייב אלא אחת [ולא תעבדם]

המשתחווה לע"ז מאהבה או מיראה.

לאביי: חייב

לרבא: פטור.